

בס"ד. שיחת אור ליום ב', כ"ד אדר-ראשון, ה'תשכ"ז.

— לתלמידים השלוחים לאוסטרליא*, בחדרו הק' —

בלתי מוגה

א. עיקר הכוונה בנסיעה שלכם היא — בגלל שמוכרחים להביא לשם "נר מצוה ותורה אור"¹, עד ל"מאור" שבתורה, פנימיות התורה, תורת החסידות; וכיון שבכל ענין צ"ל הקדמת אתעדל"ע לאתעדל"ת², לכן, כדי לפעול על הנמצאים שם שיהיו חסידי ליובאוויטש — של רבנו הזקן ושל כ"ק מו"ח אדמו"ר, שולחים אתכם, בתור תלמידים שראו את כ"ק מו"ח אדמו"ר, שמעו אודותיו ולמדו חסידות (ככל פרטי הענינים שבזה), שזו תהי' אתעדל"ע לפעול שם כמה פעמים ככה — "נרות להאיר"³.

אמנם, כדי שיתקבל הדבר בטוב יותר — הרי זה צ"ל (לא באופן שהנכם באים לעורר אותם, אלא) באופן שאתם נוסעים בתור תלמידים, להשתתף שם בבניית מוסד על שם כ"ק מו"ח אדמו"ר, שמטרתו להעמיד "נרות להאיר", לכבוש את מעלבורן כולה, ולאח"ז את כל אוסטרליא, לעשותה מדינה חסידית.

לכל לראש — המדובר הוא בנוגע לתלמידים (בחורים) הנמצאים שם, ולאח"ז — להשפיע על ידם על כלל ישראל שם, הן זקנים והן צעירים, גם הצעירים ביותר, וגם על הנשים והבנות שם — לא באופן ישר, שהרי אין זה הענין שלכם, אלא ע"י תוספת ההתעוררות בכללות הענין.

וכיון שאצל חסידים, ובחורים בפרט, צריך כל ענין להתחיל מלימוד הנגלה ולימוד החסידות, הנה תפקידכם שם לכל לראש הוא — ללמוד בהתמדה ושקידה הן נגלה והן חסידות, ובשופי גדול, בריבוי בכמות — כפי שמבינים ורואים גם "בעלי בתים", וגם ריבוי באיכות — שבמשך הזמן יוכלו גם שם להבחין ("פאָנאָנדערקלייבן זיך") בזה, והלימוד יהי' מתוך הרחבה באהבת ה' ויראת ה', שזה נעשה ע"י עבודת התפלה.

(2) ראה לקו"ת ויקרא ב, סע"ב ואילך. ובכ"מ.

(* ראה לעיל ע' 114 הערה 61. וש"נ. (1) משלי ו, כג.

(3) ראה תו"מ ח"ד ריש ע' 228. וש"נ.

ובשביל כל זה תשתמשו לכל לראש בכחות שלכם, שהרי תפקיד האדם לעבוד בכח עצמו, ולאח"ז יקויים "הבא לטהר מסייעין אותו", בתוספת מרובה על העיקר — שזהו מה שיתנו לכם רבותינו נשיאינו, להצליח בהצלחה מופלגה למעלה מדרך הטבע.

ב. נוסף על האמור לעיל בנוגע לתפקידכם העיקרי, באים יחד עם זה תפקידים נוספים:

בזמנים הפנויים — כדי שזה לא יפגע כלל לא בהתמדה ושקידה בנגלה, לא בהתמדה ושקידה בחסידות, ולא בעבודת התפלה — הנה ע"ד שעוסקים כאן בהפצת המעיינות והפצת עניני יהדות בכלל, כמו"כ תעמדו בקשר עם "צעירי אגודת חב"ד" והעסקנים דשם, כדי לבחון כיצד הנכם יכולים לעזור להם.

אבל, עבודה זו מוטלת בעיקר עליהם, ואתם צריכים רק לעזור להם ולעורר אותם, שכן, לפעמים יכולים "פנים חדשות" לפעול יותר מאלו הנמצאים על אתר במשך זמן רב; ואילו התפקיד העיקרי שלכם הוא — כאמור לעיל — ללמוד תורה, נגלה וחסידות, בהתמדה ושקידה, ובאופן המביא לידי מעשה⁴ — קיום המצוות בהידור, ולהראות "דוגמא חי" איך יכולים, צריכים ומוכרחים לעשות זאת, ואכן עושים זאת בפועל.

*

ג. האמור לעיל — קשור עם ענין ששייך הן להלכה, הן לחקירה, הן לדרוש והן לחסידות, שיש בו סברות שונות, ויש אריכות גדולה בדבר הדורשת ביאור ארוך ביותר, ובכל אופן, יבואו כאן ראשי-פרקים מענינים אלו:

ישנם ענינים שלכאורה אינם העיקר, אלא באים רק מצד הכרח, כיון שאי אפשר להגיע להעיקר אלא על ידם, או שבאים בדרך ממילא, בתור מסובב, ואעפ"כ, עושים גם מהם ענין שיש בו תוכן פנימי, ועד לענין עיקרי, ועד שמצינו גם שנעשה מצוה בפ"ע, אף שלכאורה אין זה אלא ענין שבא בתור מסובב מהענין העיקרי.

ומהדוגמאות על זה בהלכה — מצינו בנוגע להיפך התורה, "סור מרע", בענין מלאכה בשבת:

(4) שבת קד, א. וש"נ.
 (5) ראה קידושין מ, ב. וש"נ.
 (6) בהבא לקמן — ראה צפ"נ עה"ת 188. ועוד.
 ר"פ מסעי. מהדו"ת נא, ג. וראה גם לקו"ש
 ח"י ע' 116 בשוה"ג. ח"י ע' 39. ח"י ע'
 188. ועוד.

בנוגע ל"קורע על מנת לתפור" — שואלת הגמרא⁷: "קריעה במשכן מי הוה" (שהרי הכלל הוא ש"אין חייבין אלא על מלאכה שכיוצא בה היתה במשכן"⁸), ומשני, "שכן יריעה שנפל בה דרנא (תולעת), ומנקב בו נקב קטן ועגול) קורעין בה ותופרין אותה" (צריך לקרוע למטה ולמעלה את הנקב שלא תהא התפירה עשוי' קמטין קמטין).

והענין בזה:

לכאורה לא היתה הקריעה ענין מצד עצמו, אלא רק בגלל שיש צורך בתפירה, הנה כדי שהתפירה תהי' באופן מתוקן, ללא קמטים, בהכרח לקרוע תחילה את הנקב למטה ולמעלה, וא"כ, יש מקום לומר שכיון שהקריעה אינה אלא הכרח, הרי זה ענין שהוא בדוגמת "הכשר מצוה" — בצד הטוב, ועד"ז בנוגע ל"סור מרע", הרי זה רק דבר הטפל, ובמילא אין בזה חיוב מלאכה בפ"ע.

אבל אעפ"כ, ההלכה קובעת, שאפילו ענין שבא רק מצד הכרח, כיון שלולי זאת אי אפשר לבוא לענין העיקרי — יש לו חשיבות ע"פ תורה, ע"ד דברי הגמרא "איסורי' אחשבי" או "מצוותי' אחשבי", ועד כדי כך, שנעשה ענין עיקרי וחיוב בפ"ע — שהרי החיוב ד"קורע על מנת לתפור" הוא לא רק אם גם תפר, אלא אפילו אם מאיזו סיבה שתהי' לא היתה לו הזדמנות לתפור, או שהתפירה היתה לאחר יום השבת, ואילו בשבת היתה רק הקריעה לבדה, מ"מ, כיון שהקריעה היתה על מנת לתפור, נעשית הקריעה עצמה למציאות בפ"ע, ויש לה אותה החשיבות (בנוגע לחיובים דשבת, קרבן חטאת וכו') כמו מלאכת התפירה הבאה לאח"ז — לא רק "תולדה", אלא "אב מלאכה".

ד. אך יש גם סברא להיפך — שבגלל שזהו ענין הכרחי, שלולי זאת אי אפשר לבוא אל העיקר, הרי זה מקבל את כל החשיבות של העיקר.

וכן משמע לכאורה מדין הולכה בקדשים, אם היא נחשבת לעבודה בפ"ע לפסול את הזבח אם הוליך שלא לשמה, שמצינו בפ"א דזבחים⁹ שיש בזה ג' דעות:

"הזבח נפסל בארבעה דברים, בשחיטה ובקבול ובהילוך ובזריקה. רבי שמעון מכשיר בהילוך, שהי' אומר: אי אפשר שלא בשחיטה ושלא

7) שבת עד, סע"ב ואילך (ובפרש"י). בכורות יו"ד, א. וראה אנציק' תלמודית מע'

8) שם מט, ב. אסורו חשובו (כרך ב ס"ע פו ואילך). וש"נ.

9) ראה ביצה כז, ב (בפרש"י ד"ה חלה). (10) יג, א (במשנה).

בקבלה ושלא בזריקה, אבל אפשר בלא הילוך — שוחט בצד המזבח וזורק. רבי אליעזר אומר, המהלך במקום שהוא צריך להלך, מחשבה פוסלת, במקום שאינו צריך להלך, אין מחשבה פוסלת."

ובכן: דעת ר"א היא שהולכה שיש בה הכרח — כששחט בריחוק מקום מהמזבח, שאז אינו יכול לקיים הזריקה (שמפורשת בתורה) אלא ע"י הולכה — נחשבת לעבודה גמורה; משא"כ הולכה שהיא רק אפשרית, אבל לא מוכרחת — כששחט בצד המזבח, שיכול לזרוק גם בלא הילוך — אינה נחשבת לעבודה בפ"ע.

ומזה למדים סברא עיקרית בענין זה — שאין הכוונה שדבר שנעשה רק בהכרח, אינו עיקר, כי אם מסובב מהעיקר בלבד, אלא אדרבה: כיון שאי אפשר להגיע להעיקר כי אם על ידו (כמו "המהלך במקום שהוא צריך להלך", וכמו ה"קורע על מנת לתפור"), הרי זה מציאות עיקרי ועבודה בפ"ע.

ה. והנה, ידועה תורת הבעש"ט¹¹ שכל דבר שיהודי רואה או שומע ה"ז הוראה עבורו בעבודת ה' — שזהו עיקר תכלית בריאת האדם: "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני"¹².

ובכן: תוכן דברי הבעש"ט הוא — שכל דבר, ללא יוצא מן הכלל, אפילו אם אינו ענין בפ"ע, אלא רק בשביל ענין אחר, ולדוגמא: כדי שתוכל להיות הנחת תפילין, או ענין אחר בתומ"צ, ש"הוקשה כל התורה כולה לתפילין"¹³, הנה כיון שיהודי רואה אותו, לא יחשוב שזהו רק בתור הכרח כדי שיוכל לבוא להנחת תפילין, אלא — אומר הבעש"ט — ענין זה כשלעצמו נעשה הוראה בעיקר מילוי תפקיד האדם לשמש את קונו.

ומזה מובן, שהסברא המקובלת כאן היא — שאין נפק"מ אם זהו ענין שיש בידו לעשותו או שלא לעשותו, או שזהו ענין הכרחי; כיון שזהו ענין שעל ידו יכולים לעסוק בעבודת הבורא, הרי זה נעשה ענין שיש בו גם מטרה וכוונה בפ"ע, ולא רק מסובב מענין נוסף.

ו. וה"בכ"ן מזה בעבודה — בנוגע לשני הדרכים שבכללות העבודה, "כל מעשיך יהיו לשם שמים"¹⁴ ו"בכל דרכיך דעהו"¹⁵.

במלאכת שלמה למשניות קידושין שם. ועוד).
 (13) שם לה, א. וש"נ.
 (14) אבות פ"ב מ"ב.
 (15) משלי ג, ו. וראה שו"ע אדה"ז סקנ"ו ס"ב. וש"נ.

(11) ראה כתר שם טוב בהוספות סרכ"ג ואילך. וש"נ (נעתק ב"היום יום" ט אייר).
 (12) משנה וברייתא סוף קידושין (ע"פ הגירסא בש"ס כת"י (אוסף כתבי היד של תלמוד הבבלי — ירושלים תשכ"ד). וכ"ה

ובהקדמה — שב' ענינים הנ"ל הם בדברי הרשות, כי, בנוגע לענין שיש בו חיוב ע"פ התומ"צ, לא שייך לומר "בכל דרכיך דעהו", וגם לא שייך לומר ש"כל מעשיך יהיו לשם שמים", כיון שענין זה עצמו הוא מצוה, ואילו "כל מעשיך" ו"כל דרכיך" קאי על דברי הרשות, היינו, כל עניני האדם, אפילו הענינים שבאים בדרך הכרח — שגם בהם צריכה להיות העבודה בא' מב' האופנים:

"כל מעשיך יהיו לשם שמים" — שענין זה עצמו אינו מצוה (לא כמו הדוגמא דקריעה על מנת לתפור שנעשית מלאכה בפ"ע, או כמו הדוגמא מהולכה, שנעשית עבודה בקדושה — "עשה טוב" — בפ"ע), אלא רק ענין שנעשה "לשם שמים", כמו סיבה שעל ידה באים לענין העיקרי.

אך ישנו אופן נעלה יותר בעבודה — "בכל דרכיך דעהו", כמדובר כמ"פ¹⁶ שהאכילה והשת"י עצמם, אף שאינם אלא דבר הכרחי כדי שיהי' לו גוף בריא ושלם, שיוכל להניח תפילין וללמוד תורה וכו', הנה לא זו בלבד שנעשים "לשם שמים", היינו, שהתכלית בזה היא כדי שלאח"כ ילמד תורה או יניח תפילין, אלא עושים מהם תכלית בפ"ע — "דרך" שבה בעצמה נעשה הענין ד"דעהו", שזהו תכלית התומ"צ — "דע את אלקי אביך ועבדהו בלב שלם"¹⁷.

ז. ומזה מובן גם בנוגע לענינכם:

דובר לעיל (ס"א-ב) שהעבודה העיקרית שלכם היא — ללמוד (בעצמכם, כל אחד בעצמו, וכולם יחד, ובצירוף עם אחרים) נגלה וחסידות, בהתמדה ושקידה הכי גדולה, ובאופן של לימוד המביא לידי מעשה — קיום המצוות בהידור, וע"י ההכנה דעבודת התפלה;

ונוסף לזה, צריך ליתן את הדעת גם בנוגע לכל הענינים שלכאורה אינם אלא מסובב מהעיקר — דכיון שנמצאים במקום מסויים, צריך לעסוק שם גם בחינוך הילדים, שמירת שבת וכיו"ב, אבל אצלכם הרי זה לכאורה רק ענין של "הוכח תוכיח את עמיתך"¹⁸, שבא רק בתור מסובב מהעיקר.

ובזה צריכה להיות עבודת האדם — ע"י פעולת התורה — לעשות גם מענין זה דבר עיקרי ביותר, שלכן צריך לעסוק בזה אליבא דנפשי',

16) ראה לקו"ש ח"י ע' 104 ואילך. וש"נ. קר"א קנו, ב. ובכ"מ.
17) דברי הימים-א כח, ט. וראה תניא
18) קדושים יט, יז.

ובאופן ד"לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה", כמבואר בתניא¹⁹, ועד לאופן של תכלית השלימות בעבודה.

ומה גם שכיון שאי אפשר לבוא לענין העיקרי דהתמדה ושקידה בלימוד התורה, אא"כ ישנו גם הענין ד"צדקה תרומם גוי"²⁰, ע"י ההתעסקות בהפצת היהדות וכו', הרי אדרבה: זוהי מציאות עיקרית ועבודה בפני עצמה — דוקא מצד זה שלולי זאת אי אפשר להגיע להעיקר.

ועי"ז תומשך הצלחה רבה ומופלגה גם כשתשובו ללימוד הנגלה ולימוד החסידות וקיום המצוות בהידור.

*

ח. סעו לשלום ולשמחה ("געזונטערהייט און פריילעכערהייט"), ותביאו לשם בשורות טובות, ותכתבו משם בשורות טובות, ותעסקו שם בעיקר התפקיד — ללמוד בהתמדה ושקידה הן נגלה הן חסידות, וגם קיום המצוות בהידור, ותהיו "נרות להאיר", בסביבה הקרובה במלבורן, ואח"כ בכל העיר, ואח"כ בכל המדינה, ועד שיקויים "יפוצו מעינותיך חוצה", מתוך בריאות הנכונה, בשמחה ובטוב לבב.

וכיון שכל ענין צריך "אחיזה" — אתן לכם המאמר שבו מדובר אודות ענין הספיחים, שתוכנו, שכאשר שומעים ענין בתומ"צ, הרי זה יכול להשאר ("אָפּשייערן") ולפעול גם כמה זמן לאח"ז, ועד לאופן נעלה ביותר.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לכאו"א מהשלוחים שי' עלי-ההגהה של מאמר הצ"צ ד"ה להבין כו' גנתא לא עאל בה ההוא גנא²¹ (באמרו: מסתמא זוכרים אתם מה שדובר בענין זה²², וכנראה יודפסו הדברים, לאחר הגהתם²³).

אח"כ נתן ג' קנקני משקה, ואמר:

קטורת, דש"פ תצוה ח' אד"ר (בהתועדות מיוחדת שנערכה לכבוד השלוחים) — שבו נתבאר תוכן מאמר הנ"ל, בתוספת התחלה וסיום (ראה לעיל ע' 105 ואילך); ובהשיחה שלאחרי המאמר ס"ו ואילך (ע' 111 ואילך), ועי"ש בהערה 61.
23) כנראה שהי' בדעת כ"ק אדמו"ר שליט"א להג' המאמר, אך לפועל לא אסתייע מילתא (החז"ל).

19) פמ"א.
20) משלי יד, לד. וראה תו"א בראשית א, ב. אוה"ת שם (כרך 1) תתרכו, ב ואילך.
21) יש לציין, שלפעול נדפס מאמר זה לראשונה בקונטרס בפ"ע — ז' אד"ש תשל"ג. ולאח"ז בביאורי הזהר ח"ב ע' תתיח ואילך. ועם הערות ומ"מ בס' ההשתטחות (קה"ת, תשנ"ח) ע' נג ואילך. וש"נ.
22) במאמר ד"ה ועשית מזבח מקטר

המשקה הוא עבור עריכת התוועדות בבואכם לשם — בזמן החתונה אצל הרב גוטניק והרב פלדמן, ובשבע ברכות, ואח"כ גם בהתוועדות דפורים.

המשקה — חלקו מכאן ("היגע משקה"), וחלקו — משקה שהובא מרוסיא מיהודים בעלי מס"נ ("מס"נ אידן"), כך שגם אתם תעסקו בכל ענינים אלו — מתוך בריאות ושמחה — מתוך מסירת הרצון²⁴.

והקב"ה ימלא משאלות לבבכם לטובה בכל הענינים הנצרכים לכם, הן בגשמיות והן ברוחניות, וההורים שהסכימו לנסיעתכם, יתברכו בגלל זה בברכת הקב"ה, בכללות עניניהם, מנפש ועד בשר, למטה מעשרה טפחים.

* * *

ט. (ביום ב' לאחר תפלת מנחה²⁵, נכנסו השלוחים שיחיו לג"ע התחתון, ואמר להם כ"ק אדמו"ר שליט"א:)
המדובר²⁶ אודות כיבוש אוסטרליא כולה — לא צריכים לפרסם לעת־עתה, כיון שהבעלי־בתים אינם מוכשרים לקבל זאת.
(ואח"כ אמר:)

נוסע אתכם הרב סימפסאן — מזקני החסידים, אחד מאלו שעמהם נוסדה ישיבת תומכי תמימים. ובודאי תקבלו ממנו הדרכה (על משך הזמן), וגם תתייעצו עמו בנוגע למינוי "משפיע" ו"ראש־ישיבה", אבל בעיקר צריכה להיות עבודה בכח עצמו ("מיט די אייגענע כחות"), וכאמור, "הבא לטהר מסייעין אותו", ע"י ברכתם של הרביים וכו'.
סעו לשלום ולשמחה.

ומצו"ב ספר תניא לכל אחד מכם.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה שתלמידי הישיבה וראשי הישיבה כו' יסעו לשדה התעופה ללוות את השלוחים שי', ויצא בעצמו ללוותם].

מהרגיל), כדי שיוכלו השלוחים שיחיו להתפלל עם כ"ק אדמו"ר שליט"א (המו"כ).
26) לעיל ס"א.

24) ראה תו"א מקץ לו, ב. לקו"ת שלח מח, סע"ד. ובכ"מ.
25) שהתקיימה בשעה 2:15 (מוקדם)